

V. mednarodni simpozij o večjezičnosti – Vloga jezika v izobraževanju
V. International Symposium on Multilingualism – The Role of Language in Education
V. Simposio Internacional de Multilinguismo – O Papel Da Língua Na Educação

2. december 2025 od 15.00 do 18.00

Slovenski etnografski muzej, Upravna hiša, Metelkova ulica 2, Ljubljana

PROGRAM

15.00 - 16.20: Sklop 1 / Session 1

- 15.00 - 15.10: Gabriela Droga Mazovec (predsednica Društva slovensko-portugalskega prijateljstva): Uvodni razmislek / Introduction (slo. in angl.)
- 15.10 - 15.25: Uršula Lipovec Čebren (FF, UL): Jezik in rasizem v izobraževanju / Language and Racism in Education (slo.)
- 15.25 - 15.40: Tina Palaić (SEM): Jezikovni vidiki izobraževanja v muzejih / Linguistic Aspects of Education in Museums (slo.)
- 15.40 - 16.00: Nataša Pirih Svetina (FF, UL), Jaka Ajlec (FF, UL): Tečaji slovenščine za priseljence: problemi, dileme, možne izboljšave / Courses in Slovenian for Migrants: Problems, Dilemmas, Possible Solutions (slo.)
- 16.00 - 16.20: Diskusija / Discussion

16.20 - 16.45: Pavza / Break

16.45 - 18.00 Sklop 2 / Session 2

- 16.45 - 17.00 Barbara Brečko (FDV, UL): Dejavniki tveganja in odzivi na spletno nasilje / Risk Factors and Responses to Cyberbullying (slo.)
- 17.00 - 17.10 Marta Berglez (Intercultural Relations – ISCTE Portugal): Linguistic Prejudice: When Words Become Borders – Brazilians in Portugal / Jezikovni predsodki: ko besede postanejo meje – Brazilci na Portugalskem (angl.)
- 17.10 - 17.45 Barbara Juršič: *Vrnitev* – pogovor in branje odlomkov / *Retorno* – conversa e leitura (slo. in port.)
- 17.45 - 18.00 Zaključne misli / Conclusion remarks

JEZIK IN RASIZEM V IZOBRAŽEVANJU

Uršula Lipovec Čebtron, Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Kljub intenzivnemu raziskovanju etničnih neenakosti v zdravstvu, izobraževanju in na trgu dela so se redki raziskovalci in raziskovalke ukvarjali z vprašanjem, kako rasizem ustvarja in pogloblja te neenakosti (Nelson 2002; Bhopal 2007; Ahlberg et al. 2019). Poleg tega še vedno ne vemo dovolj o tem, kako jezik in jezikovne ovire zaostrejujejo rasistična stališča do migrantov in migrantk ter etničnih manjšin v Evropi. Na podlagi 201 intervjuja z zaposlenimi v javnih ali nevladnih institucijah (vključno s šolami in drugimi izobraževalnimi organizacijami) ter uporabniki teh institucij v dvanajstih lokalnih skupnostih v Sloveniji (Lipovec Čebtron 2021) bom v predstavitvi analizirala različne negativne vplive jezikovnih ovir ter pokazala, kako odsotnost sistemskih in institucionalnih odzivov na jezikovne ovire sproža rasistična stališča do prebivalcev in prebivalk, ki ne govorijo slovensko.

Language and Racism in Education

Uršula Lipovec Čebtron, Department of Ethnology and Cultural Anthropology, Faculty of Arts, University of Ljubljana

Despite the intense research focus on ethnic inequities in healthcare, education, and the labor market, few researchers have examined how racism establishes and intensifies these inequities (Nelson 2002; Bhopal 2007; Ahlberg et al. 2019). Furthermore, we still have limited knowledge about how language and language barriers exacerbate racist attitudes toward migrants and ethnic minorities in Europe. Based on 201 interviews with employees and users of public and non-governmental institutions (including schools and other educational organizations) across 12 local communities in Slovenia (Lipovec Čebtron 2021), this presentation will analyze the negative impacts of language barriers and demonstrate that the absence of systemic and institutional responses to language barriers in education triggers racist attitudes toward non-Slovene-speaking residents.

JEZIKOVNI VIDIKI IZOBRAŽEVANJA V MUZEJIH

Tina Palaić, Slovenski etnografski muzej

Znanstvene discipline in diskurzi z urejanjem znanja vedno odsevajo upravljanje s predmeti in ljudmi. V muzejskem delovanju se to najbolj izrazito kaže pri zbiranju in interpretiranju zunajevropske dediščine ali dediščine manjšinskih etničnih skupin. Ključen element je terminologija, uporabljena v inventarnih knjigah, na razstavah in dogodkih v muzeju. Zgodovinska terminologija je pogosto služila slikanju Drugega kot drugačnega ter vzpostavljanju hierarhij med »nami« in »Drugimi«; pri sodobni rabi virov jo moramo reflektirati in presegati. Na simpoziju bom s konkretnimi primeri opozorila na jezik, ki razkriva evrocentrični pogled na stike med Evropejci in drugimi ljudstvi ter z utišanjem izkušnje slednjih pomembno vpliva na krepitev pozicij moči.

Linguistic Aspects of Education in Museums

Tina Palaić, Slovene Ethnographic Museum

Academic disciplines and discourses, through the organization of knowledge, always reflect the management of objects and people. This is evident in museum activities, most distinctly in the collecting and interpretation of non-European heritage or the heritage of ethnic minority groups. The terminology used in inventory books, exhibitions, and museum events is a key element. Historical terminology often served to frame the "Other" as different and establish hierarchies between "us" and the "Other"; in contemporary use of sources, we must reflect upon and transcend it. At this symposium, I will use concrete examples to highlight language that reveals a Eurocentric view of contact between Europeans and other peoples, and how, by silencing the experience of the latter, it significantly influences the reinforcement of power positions.

TEČAJI SLOVENŠČINE ZA PRISELJENCE: IZZIVI, DILEME, MOŽNE IZBOLJŠAVE

Jaka Ajlec, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Nataša Pirih Svetina, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani

Znanje slovenščine predstavlja za priseljence v Sloveniji enega od ključnih dejavnikov vključevanja v slovensko družbo. Po eni strani sta znanje in uporaba slovenskega jezika potrebna za vsakdanje funkcioniranje v slovensko govorečem okolju, po drugi strani pa slovenska država od priseljencev zahteva dokazila o znanju slovenščine, na podlagi katerih posameznikom podeljuje različne statuse in z njimi povezane pravice. V zadnjih dvajsetih letih se je dostopnost tečajev in drugih oblik učenja slovenščine precej izboljšala, hkrati pa so se zaostrele zahteve države glede znanja slovenščine, kar je sicer trend tudi v drugih državah. V prispevku na podlagi konkretnih primerov pokaževa, s kakšnimi izzivi in dilemami se srečujejo organizatorji in izvajalci tečajev slovenščine, kakšne težave imajo njihovi udeleženci, iščeva pa tudi možnosti za izboljšave.

Courses of Slovenian Language for Migrants: Challenges, Dilemmas, Possible Solutions

Jaka Ajlec, Faculty of Arts, University of Ljubljana

Nataša Pirih Svetina, Faculty of Arts, University of Ljubljana

For immigrants in Slovenia proficiency in Slovenian language is one of the prerequisites for successful integration into Slovenian society. On the one hand, knowledge and use of the Slovenian language are necessary for everyday functioning in a Slovenian-speaking environment, and on the other hand, the Slovenian state requires immigrants to proof their knowledge of Slovenian language to be granted with various statuses and rights. Over the past two decades, the availability of learning possibilities for learning Slovenian has improved significantly, while at the same time the state's requirements regarding knowledge of Slovenian have become more stringent, which is also a trend in other countries. In our contribution, we use some examples to show the challenges and dilemmas faced by organizers, providers and teachers of Slovenian language courses, the problems encountered by their participants, and we also look for possibilities for improvement.

JEZIKOVNI PREDSDODKI: KO BESEDE POSTANEJO MEJE – BRAZILCI NA PORTUGALSKEM

Marta Berglez, Intercultural Relations – ISCTE Portugal

Jezikovna diskriminacija deluje kot subtilna, a močna oblika družbene izključenosti. Kolonialne dediščine, kulturna negotovost in družbene hierarhije oblikujejo načine, kako je jezik nadzorovan v vsakdanjih interakcijah. Kaj pomeni pripadati jeziku, ki te ne priznava vedno kot svoj del?

Linguistic Prejudice: When Words Become Borders – Brazilians in Portugal

Marta Berglez, Intercultural Relations – ISCTE Portugal

Linguistic discrimination operates as a subtle yet powerful form of social exclusion. Colonial legacies, cultural insecurities and social hierarchies all shape the ways in which language is policed in everyday interactions. What does it mean to belong to a language that does not always recognise you as part of it?

VRNITEV – POGOVOR IN BRANJE ODLOMKOV / RETORNO – CONVERSA E LEITURA

Barbara Juršič, prevajalka

»O aeroporto tão diferente do aeroporto das tardes de domingo em que o pai nos trazia para vermos os aviões, há centenas de pessoas à nossa volta, centenas ou milhares, não sei, nunca vi tanta gente junta, nunca vi uma confusão tão grande, tantas malas e tantos caixotes, tanto lixo, lixo, lixo e mais lixo, (...) Estou cansado, nunca estive tão cansado, não me quero sentar, não me posso sentar, quer dizer, se quisesse podia, posso sentar-me no chão, a mãe não se ia importar ...«

»Jutri me ne bo več tukaj. Zdi se neverjetno. Zdi se neverjetno, da je prišel dan, ko odhajamo iz hotela, in da se bojim tega, da bomo spet družina z domom. Bojim se, da ne bomo več ena izmed družin povratnikov v hotelu in da bomo postali ena izmed družin povratnikov med tukajšnjimi družinami. Mislim, da nikoli več ne bom mogel razmišljati in čutiti samo ene stvari naenkrat.«

»Vrnitev«, Dulce Maria Cardoso, prevod Barbara Juršič